

Biskop Atle Sommerfeldt:

PREKEN VIGSLING JESSHEIM NYE KIRKE

Jessheim kirke

5.mars 2017 / 1.søndag i faste

Matt 4,1-11

Kjære alle sammen! Aller først: Gratulerer med denne dagen og etableringen av en storslått bykatedral i bysenteret her på Jessheim. Her er det all grunn til å feire vilje og besluttsomhet i kommunens ledelse, visjonært kirkelige lederskap, og stor gjennomføringsevne i fellesrådets ledelse. De fortjener stor applaus!

Bygget gir bysenteret et annerledes symbolbygg der alle inviteres til å komme til denne bygningen. Her er stedet for å «kjøpe korn uten penger, vin og melk uten betaling», for å sitere profeten Jesajas invitasjon til folket i det babylonske fangenskapet. Her - i dette rommet - får menneskets lengsel, fattigslighet og storhet et møte med Guds nåde og fullkomne kjærlighet til oppreisning, utfordring og anerkjennelse av alles verdighet. Ikke minst synliggjøres husets nåde ved kommunens dagsenter for mennesker som sliter med rus, i samme bygning som dette hellige rommet. Slik gjenoppstår kirkens gamle tradisjon om å være et konkret tilfluktssted og rasteplass for mennesker i nød.

Midt i dette hellige rommet henger Vemund og Eimund Sands altersmykke. Det tolker kirkerommets sted ved hjelp av naturens guddommelige geometri og menneskets foredling av naturen med tankekraft og materialbearbeidelse. Satt sammen gir altersmykket et storslått glimt av Guds ufattelig sammensatte og komplekse skaperverk.

I Eimunds Sands konseptbeskrivelse gjør han oss oppmerksom på de to prismene «som strekker seg nedover og oppover fra kjernen og som etablerer en vertikal lyssøyle i rommet». Prismene vil «formidle Guds lys til kirkerommet og lar det brytes i skulpturens mange fasetter... Dette er fortellingen om Skaperens enhet som spaltes i skaperverkets mangfold og Guds fredspakt med menneskene: Regnbuen».

Slik markeres det tydelig at dette rommet skal gi plass til menneskers mangfold. Guds lys skaper mangfold av farger når det treffer skaperverket. Vi hjelpes i prismets regnbue til å se at vi som mennesker har del både i skaperverkets helhet og i menneskehetens mangfold. Det er ulikheten og mangfoldet blant oss mennesker som gir menneskeheten dens unike skjønnhet, og som bindes sammen av den ene Gud.

Sand skriver videre: «Prismet som strekker seg ned over alteret har innebygget to stjernearmen, plassert mot hverandre spiss mot spiss. Armen som bryter ned fra kjernen – ikosaederet – representerer Guds skapende og frelsende hånd. Armen som strekker seg oppover, representerer menneskets hånd som tar imot skapelse og frelse. Hendene møtes ikke helt, men holdes fra hverandre med en avstand på 20cm og Skaperens hånd er 28% lengre enn Adams hånd».

Menneskets særpreg i forhold til alle andre skapninger er bevisstheten om at vi lever og at vi skal dø. Det gjør oss i stand til å reflektere over hva som er meningen med vår eksistens og

tilstedeværelse i skaperverket. I alle kjente kulturer finnes det kunstneriske uttrykk i musikk, dans og bilder for menneskets lengsel etter en bærekraftig livstolkning og det å skape kommunikasjon mellom de to stjernearmenes spisser. I denne lengselen ligger behovet for å ha makt til å kontrollere og forme verden og virkeligheten og overvinne ondskaper og ødeleggelseskraftenes utallige frukter, både nært og fjernt. Lengselen etter frigjøring og frelse fra begrensningene vi lever under, bærer fortvilelsens stemme som roper etter svar på hvor livets Gud er blitt av - midt i all utilstrekkeligheten vi erfarer og ser. Men vi aner også i denne lengselen en mørkere farge av begjær etter selv å være Herre og mester og bli vår egen guddom, til vårt eget beste.

Vi hørte i dagens evangelium fortellingen om Jesus som håndterte fristelsene i ørkenen. I denne fortellingen møter vi Jesus slik vi bekjenner ham, som sann Gud og sant menneske.

Han er **helt menneske** når han fristes til å hige etter å overvinne livets begrensinger og naturens lover. Han fristes til å gjøre seg usårbar, sikre brød og velstand for seg selv og makt til å innordne alle andre under egen ledelse. Jesus kjemper i ørkenen med menneskets grunnleggende fristelse til å omgjøre lengselen etter Gud til å være sin egen gud. Da vil mennesket ha makt til å skape sitt eget liv, overvinne døden med sine egne krefter og kjempe for å sikre seg selv og sitt ved å bli den sterke som overvinner de andre.

Jesus kjemper mot denne fristelsen om å gjøre seg selv til Gud. Og vinner.

Desto mer gripende er denne seieren når vi ser at Jesus også kjemper mot fristelsen til å bruke **sin guddommelige** makt og herlighet for å overvinne menneskets sårbarhet og lidelse. Ved slike maktdemonstrasjoner «kunne nok Gud ha erobret vår lydighet, men ikke våre hjerter. Han kunne ha gjort oss til slaver, men ikke til barn, blitt en rettfærdig fyrste over oss, men ingen redningsmann hos oss», for å sitere Per Lønning i klassikeren *Vandring gjennom fasten*.

Jesus overvinner også fristelsen til å bruke sin guddommelige makt og fjerne seg fra bindingen til menneskets levkår og livsfølelse. Jesus velger å identifisere seg med oss, og leve, lide og dø slik menneskets virkelighet er.

Jesu velger å fortsette sitt oppdrag som ikke er å utviske skillet mellom Gud og mennesket, eller å være en guddommelig verdenshersker i historien. Jesu oppdrag er å bygge bro mellom armene som strekker seg mot hverandre, mellom Gud og mennesket. Jesus oppdrag er å gjenopprette kommunikasjonen mellom Skaper og skaperverk.

Jesu oppdrag i verden er å vise menneskeheten

- at Guds makt utøves som kjærlighet mot andre og ikke i kamp for egen posisjon og ære,
- at Gud i sin kjærlighet kjemper sammen med menneskene mot alt som truer livet av svik, undertrykkelse og sykdom og ikke faller ned til apati, kynisme og likegyldighet,
- at Gud ledsager mennesket i vår sårbarhet, helt inn i angstens dyp og Gudsforlatthets mørke. Gud forakter aldri menneskets svakhet.
- at Gud har gjort alt ferdig for oss ved selv i Jesus Kristus å gjenopprette og bygge broen mellom seg og oss.

I Lutherjubileets år blir vi påminnet om Luthers store gjennombrudd. Han så at menneskets mulighet til kommunikasjon med tilværelsens grunn, med Gud, er å ha tillitt til at den fremtiden Gud tilbyr oss og det menneskeverdet Gud har skapt oss med, er godt nok for hver og en av oss - uansett hvordan livene våre ser ut for andre og oppleves av oss selv.

I Jesu liv og død ser vi hvordan Gud velger å være en del av hele menneskets livserfaring, å bli en del av menneskets virkelighet, ledsage oss og styrke oss på livsveien. Ved inngangen til kirken er derfor lysveggen med den korsfestede som identifiserer seg med alle våre lengsler.

Men det er Jesu seierrike oppstandelse som gir menneskene fremtidshåp, forsoning med livets Gud og overvinnelse av naturens begrensinger på menneskelivet. Oppstandelsen er kirkens kjernebudskap og derfor feirer vi gudstjeneste hver eneste søndag – oppstandelsen dag.

Når vi så beveger oss innover i rommet fra lysene vi har tent og den korsfestede, møter vi altersmykket som visualiserer Kristi oppstandelse. Det lar stjernens korsform og den gyldne kronen romme oppstandelsens øyeblikk der den korsfestede blir det evige livs kilde og vår frigjøring og frelse.

Det ene, vertikale prismet strekker seg nedover og peker mot alteret som er dette viglede rommets hjerte og kjerne. Ved alteret og den tilhørende prekestol og døpefont skjer det store mysteriet at broen mellom Gud og menneske i Jesus Kristus finnes og er tilstede, her - i bykatedralen på Jessheim - midt blant menneskene. Her er stedet der forbindelsen mellom de to armene etableres og opprettholdes.

Tekstene vi hørte lest fra Salomos innvielsestale av tempelet i Jerusalem fastslår at Gud ikke er stengt inn i dette rommet. Gud trenger ikke et hus å bo i for sin egen del. Gud er større! Vi bygger derfor ikke dette huset og dette rommet for Guds skyld, men for menneskets skyld. Vi trenger et rom der gudstjenestens hellige og brobyggende handlinger mellom Gud og menneske kan gjenfinnes av mennesker:

- prekenens tolkninger av fortellinger om Jesus, det han har gjort for oss, med oss og i oss, og forkynnelse av Ordet om Guds nåde,
- dåpens hellige handling der Guds lys møter vannet som gjenskaper prismets regnbueløfte og skapelsen av det evige livs fellesskap med Gud,
- i nattverden der den korsfestede og oppstandene Jesus Kristus gir seg selv til oss igjen og igjen i brødet og vinen som er utviklet ved menneskets bearbeiding av naturens gaver.

Ved å bekrefte livets grunnelement i vannet og bruke naturen og menneskets verk til middelet for sin tilstedeværelse i verden, gir Gud oss mennesker verdighet og livsmot. Vi gis frimodighet å vandre veien mot naturens slutt i døden, inn i det evige livets nye virkelighet.

Når den virkeligheten åpenbares er det ikke lenger bruk for noe kirkerom: Da er Guds og skaperverkets hånd sammen i evighetens håndtrykk, da er Guds lys tilstrekkelig for alt og alle, slik den siste lesningen fastslo:

«Den hellige byen, Jerusalem, kom ned fra himmelen, fra Gud. Byen hadde Guds herlighet og strålte som den kosteligste edelsten, som krystallklar jaspis. Noe tempel så jeg ikke i byen, for

herren Gud, Den allmektige, og lammet, er dens tempel. Og byen trenger ikke lys fra sol eller måne, for Guds herlighet lyser over den, og lammet er dens lys. Folkene skal vandre i lyset fra byen...». Da blir det slik Johannes beskriver det i Åpenbaringsboken: «Guds bolig er hos menneskene. Gud selv skal være hos menneskene og Gud skal tørke bort hver tåre fra menneskenes øyne, døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte, for det som en gang var, er borte».

Men inntil den tiden kommer i fullkommenhet, trenger vi rom og bygninger for møtet mellom Gud og mennesker, der vår lengsel kan møte Guds svar. Nå har Jessheim sentrum fått en slik bygning og et slikt rom. Hit kommer den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus til oss. Her er fellesskapet mellom Gud og menneske, mellom skaper og skaperverk, synlig tilstede til nåde og sannhet for hver og en av oss.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var og er og blir, én sann Gud fra evighet til evighet. Amen.